III 23767d1

MANUAL ŞI RECOMANDĂRI PRIVIND PROCEDURILE ŞI CRITERIILE PENTRU DETERMINAREA STATUTULUI DE REFUGIAT

în baza Convenţiei din 1951 şi a Protocolului din 1967 privind statutul refugiaţilor

Reeditare,
Geneva, Decembrie 2011

R.

HCR
e UN
e Agency

Manual și recomandări privind procedurile și criteriile pentru determinarea statutului de refugiat

în baza Convenţiei din 1951 şi a Protocolului din 1967 privind statutul refugiaţilor

Reeditare,
Geneva, Decembrie 2011

277678
UNIVERSITATEA
"DUNĂREA DE JOS" GALAȚI
BIBLIOTECĂ 2

UNHCR
The UN
Refugee Agency

CUPRINS

PREFAȚĂ 9

MANUAL REFERITOR LA PROCEDURI ȘI CRITERII DE DETERMINARE A STATUTULUI DE REFUGIAT

Introducere - Documente internaţionale care definesc noţiunea de "refugiat" ...11
A. Primele documente (1921-1946) 11
B. Convenţia din 1951 privind statutul refugiaţilor 11
C. Protocolul din 1967 privind statutul refugiaţilor 12
D. Principalele prevederi ale Convenţiei din 1951 şi ale Protocolului din 1967 12
E. Statutul Biroului Înaltului Comisariat al Naţiunilor Unite pentru Refugiaţi 13
F. Instrumente regionale referitoare la refugiaţi 14
G. Azilul şi condiţia refugiaţilor 15

Partea întâi
Criterii pentru determinarea statutului de refugiat 17

CAPITOLUL I – Principii generale 17

CAPITOLUL II – Clauze de includere 17
A. Definiţii 17
(1) Refugiaţi statutari 17
(2) Definiţia generală dată de Convenţia din 1951 18
B. Interpretarea termenilor 19
(1)" Evenimente petrecute înainte de I ianuarie 1951" 19
(2) "Temere bine întemeiată de a fi persecutat" 19
(a) Analiză generală 19
(b) Persecuţia 22
(c) Discriminarea 23
(d) Pedeapsa 23
(e) Consecinţele plecării ilegale sau ale şederii neautorizate în afara ţării de origine 24
(f) Distingerea migranţilor economici de refugiaţi 25
(g) Agenţi ai persecuţiei 25
(3) "datorită rasei, religiei, naţionalităţii, apartenenţei la un anumit grup social sau opiniei politice" 26
(a) Analiză generală 26
(b) Rasa 26
(c) Religia 27
(d) Naţionalitatea 27
(e) Apartenenţa la un anumit grup social 27
(f) Opinia politică 28

(4) "se află în afara ţării a cărei cetăţenie o are" 29
(a) Analiză Generală 29
(b) Refugiaţi "sur place" 31
(5) "şi nu poate sau, datorita unei astfel de temeri, nu doreşte să solicite protecţia acestei ţări" 31
(6) "sau care, neavând nici o cetăţenie şi fiind în afara ţării în care îşi avea reşedinţa obişnuită, ca urmare a unor astfel de evenimente nu poate sau, datorită respectivei temeri, nu doreşte să se reîntoarcă" 32
(7) Dubla sau multipla cetăţenie 33
(8) Limitarea geografică 34

CAPITOLUL III – Clauze de încetare 35
A. Aspecte Generale 35
B. Interpretarea termenilor 36
(1) Repunerea voluntară sub protecţia ţării a cărei cetăţenie o are 36
(2) Redobândirea voluntară a cetăţeniei 38
(3) Dobândirea unei noi cetăţenii şi protecţii 39
(4) Restabilirea voluntară în ţara pe care a părăsit-o de temerea de a fi persecutat 40
(5) Cetăţeni ale căror motive de a fi refugiaţi au încetat să existe 40
(6) Persoane apatride ale căror motive de a fi refugiaţi au încetat să existe 41

CAPITOLUL IV – Clauze de excludere 42
A. Aspecte generale 42
B. Interpretarea termenilor 42
(1) Persoane care beneficiază deja de protecţie sau asistenţă din partea Naţiunilor Unite 42
(2) Persoane ce nu sunt considerate a avea nevoie de protecţie internaţională 43
(3) Persoane ce nu sunt considerate a merita protecţie internaţională 44
(a) Crime de război etc
(b) Crime de drept comun
(c) Acţiuni contrare scopurilor şi principiilor Naţiunilor Unite

CAPITOLUL V – Cazuri speciale 49
A. Refugiaţi de război 49
B. Dezertori şi persoane ce refuză satisfacerea serviciului militar 49
C. Persoane ce au recurs la forţă sau au comis acte de violenţă 51

CAPITOLUL VI – Principiul unităţii familiei 53

Partea a doua

Proceduri pentru determinarea statutului de refugiat 55
A. Aspecte generale 55
B. Stabilirea faptelor 57
(1) Principii şi metode 57

(2) Beneficiul dubiului 58
(3) Sumar 59
C. Cazuri ce pun probleme deosebite în stabilirea faptelor 59
(1) Persoane cu deficienţe mentale 59
(2) Minori neînsoţiţi 60

CONCLUZII 62

ANEXE
Anexa I Extras din Actul Final al Conferinţei Plenipotenţiarilor Naţiunilor Unite asupra statutului refugiaţilor şi persoanelor apatride (Articolul IV).....63
Anexa II Convenţia din 1951 privind statutul refugiaţilor 65
Anexa III Protocolul din 1967 privind statutul refugiaţilor 87
Anexa IV Lista statelor părţi la Convenţia din 1951 şi Protocolul din 1967 91
Anexa V Extras din Statutul Tribunalului Militar Internaţional (Articolul 6) 94
Anexa VI Instrumente internaţionale referitoare la Articolul I.F (a) al Convenţiei din 1951 (crime împotriva păcii, crime de război şi crime împotriva umanităţii) 95

RECOMANDARI / PRINCIPII PRIVIND PROTECŢIA INTERNAŢIONALA 97

Principii Directoare privind Protecţia Internaţională nr. 1
Persecuţia pe Motive de Gen în contextul Articolului 1A(2) al Convenţiei din 1951 şi/sau al Protocolului din 1967 privind Statutul Refugiaţilor 101

Principii Directoare privind Protecţia Internaţională nr. 2
„Apartenenţa la un anumit grup social" în contextul Articolului 1A(2) al Convenţiei din 1951 şi/sau al Protocolului din 1967 privind Statutul Refugiaţilor 115

Principii Directoare privind Protecţia Internaţională nr. 3
Încetarea statutului de refugiat în conformitate cu Articolul 1C(5) şi (6) a Convenţiei din 1951 privind statutul refugiaţilor 121
(Clauzele privind „Încetarea circumstanţelor")

Principii Directoare privind Protecţia Internaţională nr. 4
„Relocarea internă" sau „Alternativa Refugiului Intern" în contextul Articolului 1A(2) al Convenţiei din 1951 şi/sau al Protocolului din 1967 privind Statutul Refugiaţilor 131

Principii Directoare privind Protecţia Internaţională nr. 5
Aplicarea clauzelor de excludere: Articolul 1F din Convenţia din 1951 privind Statutul Refugiaţilor 142

Principii Directoare privind Protecţia Internaţională nr. 6
Solicitările de azil pe motive de religie ce intră sub incidenţa Articolului 1A(2) al Convenţiei din 1951 şi/sau sub incidenţa Protocolului din 1967 privind Statutul Refugiaţilor 152

Principii Directoare privind Protecţia Internaţională nr. 7
Aplicarea Articolului 1A(2) al Convenţiei din 1951 şi/sau Protocolului din 1967 privind Statutul Refugiaţilor în raport cu victimele traficului de fiinţe umane şi persoanele expuse riscului de a fi traficate 165

Principii Directoare privind Protecţia Internaţională Nr. 8
Cereri de azil depuse de copii conform Articolele 1(A)2 şi 1(F) ale Convenţiei din 1951 şi Protocolul din 1967 privind Statutul Refugiaţilor 184

Principii Directoare privind Protecţia Internaţională Nr. 9
Cererile de azil pe motiv de orientare sexuala si/sau identitate de gen in contextul Articolului 1A (2) al Conventiei din 1951 si/sau Protocolului la aceasta din 1967 cu privire la statutul refugiatilor 218

Principii Directoare privind Protecţia Internaţională Nr. 10
Cererile pentru statutul de refugiat in legatura cu satisfacerea stagiului militar in contextul Articolului 1A (2) al Conventiei din 1951 si/sau Protocolului din 1967 cu privire la statutul refugiatilor 252

Index 284